

Savaitinis Laikraštis

Žvaigždė

išleina kas Penryčia.

Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje . . . 2 dol.
Lietuvoje ir kitur 4 rub.

Korespondencijas ir pinigų siuntiant
adresuoti:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

The Lithuanian Weekly

Žvaigždė

(The Star)

Published by

A. MILUKAS & CO.

Every Friday at Philada.

Yearly subscription \$4.00

Advertising rates on application

All communications should be addressed

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Amerikos Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the no. of March 3, 1897

Nr. 2

PHILADELPHIA, PA. & NEW YORK CITY, 11 D. SAUSIO (JANUARY), 1918 M.

Metai XVIII.

LIETUVIAI REIKALAUJA NEPRIGULMINGOS LIETUVOS.

Bolševikai vel derasi su Vokieciais.

ANGLIJOS PREMIERAS IR SUV. VALST. PREZIDENTASPAKARTOJA SAVO KARES SIEKIUS.

Prancija ir Vokietija pripazista Suomijos respublika.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Prancūzai pripažįsta Suomijos respubliką.

Paryžius, 5 d. sausio „Prancijos valdžia pripažino teisiškai ir faktiškai, Suomijos respublikos neprigulmybę“, sako šiandien Temps.

Washingtonas, 5 d. sausio Delegatai įvairių Lietuvos partijų Stockholme išleido proklamaciją, reikalaujančią LIETUVAI NEPRIGULMYBES. Sulig oficialės depešos čia gautos šiandien, deklaracija reikalauja, kad Lietuva būtų užimta savo armijos ir kad Rusijos Lietuvių dalyje būtų prijungtos prie naujos valstijos. Duoti prižadėjimai, depeša sako, kad Lietuvos pajurio portai bus liuosai atdaryti vaizbai šalių, kurie neturi prieigos prie jurių, ypatingai Rusijai jei tokiame būtų padėjime.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Rusai Brastoj atnaujis tarybas.

Londonas, 8 d. sausio. Rusų taikos delegatai, įskaitant užsienių ministerį Trotzkį, atvyko Brest Litovskan panedėlyje tarybų atnaujinimui tą popietė, pasak Berlyno depešos apturėtos Copenhagene ir pasiūstos į Exchange Telegraph Company'ą.

Grafas Adomas Tarnowski von Tarnow, pasak depešos į Berlyno Tageblatt'ą, tapo paskirtu Austrijos delegatu į taikos konferenciją Lietuvių Brastoj.

Grafas buvo nominuotas ambasadorium į Suvienytas Valstijas pereitą pavasarį, bet niekumet nebuvo oficialiai priimtas Amerikos Valdžios.

Kol kas nėra jokio nurodymo kaip premiero Lloyd George'o karės siekių išreiškimas tapo priimtas Rusijoje, net ar jo kalba ten buvo paskelbta. Bolševikų presa Petrograde tebeatakuoja Didžiąją Britaniją ir jos talkininkus. Pravda ir Izvestija atsauzdino sekmdienyje straipsnį pasiremiant nekuriomis P. Lloyd George'o žodžiais, regimai vienos jo kalbų Parlamente, kaltinant jį nore kad Rusija su Centralems viešatybėms taip susitaikintu, kad Talkininkai paskui galėtų derėtis savo pačių naudai. Kiti Talkininkų vadai išsireiškė panašiai, straipsnis sako:

P. Farbman, buvęs Londono korespondentas prie Petrogrado Biržos laikraščio rašo Londono spaudai, kad Premiero raportas sulig karės siekių paplatino ir pagilino užlają tarpe vakarų ir revoliucijinės Rusijos, užuost

ją pasiaurinus. Premiero palytėjimas Rusijos, sako P. Farbman, būlas aiškinamas ten kaip duodas Vokietijai liuosybę elgtis su Rusija kaip nori.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Lloyd George apreiškia Britanijos karės siekius.

Associated Pressa

Londonas, 5 d. sausio. Išpildydams pasizadėjimų prakalbėti į pramonės sąjungų delegatus, kurie taro dabar žmogaus spėkos klausimą su Sir Auckland Geddes Tautiškos tarnybos Ministeriu, premieras Lloyd George padarė šiandien aiškesnį ir smulkmeniškėsnį už visus Britanijos valdininkus nuo karės pradžios apie Didžiosios Britanijos karės siekius.

„Mes karijame teisingai ir pastoviai ramybei“, apreiškė premieras savo privadžiojime, ir prie to jis išdėstė sekančias pamatines išlygas.

„Pirma, turi but atnaujinta sutarėjų pagodonė.

Antra, teritorialis sutvarkymas turi but paremtas valdomųjų savo-apsisprendimo ar sutikimo teise.

Galutinai, įsteigimas tarptautinės organizacijos apriboti apsiginklavimui ir sumažinti karės galimumą.

„Kad tą atsiekti“, sakė Lloyd George, Britanijos imperija yra pasirengus padaryti net didesnes aukas.“

Premieras sakė, kad per kelias pastaras dienas jis specialiai darbavosi idant patirti įvairių šalyje sekcijų minties reprezentantų nuomones ir stovi. Jis skaitė darbininkų karės siekius; jis tardė karės siekius su P. Asquith'u buvusiu premieru, ir viskontu Grey, buvusiu užsienių sekretorium. Jei Airijos tautiškieji vadai nebūtų įsimaišę į airių savivaldos painią problemą, jis būtų laimingai ir su jais apsimainęs nuomonėmis, bet P. Redmondas kalbėdamas jų varde, parodė aiškiai kokios jo nuomonės sulig karės dalyko ir siekio. Jis taipgi tarėsi su užjuriu valstijų reprezentantais.

Kaipu pasekmė tu pasikalbėjimų, jis tęsė, nors valdžia viena tik atsakomybėje už dabartinę kalbą kuria mano naudoti, buvo tautinis sutikimas kaslink tautos karės budo siekių ir taikos sanligų. Tokiu budu jis išreiškė ne vien valdžios mintį bet visos tautos bei imperijos mintį.

LAISVAI LENKIJAI IRNACIONALIZMUI AUSTRIJOJ.

„Neprigulminga Lenkija apimanti visus tikrus lenkiškus elementus, kurie nori dalyvauti, yra butinas reikala-

Vakarų Europos pastovumui.

„Nors mes sutinkame su prezidentu Wilsonu, kad Austro Vengrijos sulaužymas nėra mūsų karės siekių dalimi, mes jaučiame, kad nebent bus suteiktas teisingais demokratiniais principais tikras apsisprendimas toms Austro-Vengrijos tautoms, kurios seniai to troško, negalima tikėtis neramybės priežasčių pašalinimo toje Europos dalyje, kuri taip ilgai gresė visatinei ramybei.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Wilsono Taikos išlygos.

Pirmas. Atvirom taikos taryboms atvirai įvykus, po kurių nebus privatinių tarptautiškų jokios rūšies sutarėjų, vien diplomatija visuomet veiks atvirai ir žmonių akveizdoje.

Antra. Absolutė liuosybė plaukininkystei jurėms, už teritoriatų vandenu kaip ramybėje taip ir karėje, išėmus, kada jurės gali būt visai ar dalinai uždarytos tarptautine akcija įvykinimui tarptautinės santaros.

Trečias. Prašalinimas, kiek galima, visų ekonominių bariėrų ir įsteigimas lygybės vaizbos sanligose tarpe visų tautų sutinkančių ant ramybės ir joms pačioms dalyvaujant jos užlaikymui.

Ketvirtas. Atekančias gvarantijas duoti ir priimti, kad tautinis apsiginklavimas būtų sumažintas iki žemiausiam laipsniui reikalingam naminei apsaugai.

Penktas. Laisvas, atviras ir suvis bešalis sutvarkymas visų kolonijalių reikalavimų, paremtas dručiai užlaikomu principu, kad nusprendžiant visus tokius viešpatystės klausimus, interesai lytinių gyventojų turi būt lygiai svarstomi su teisingais reikalavimais valdžios, kurios titulas bus nuspreistas.

Seštas. Evakuacija visų Rusijos teritorijų ir toks sutvarkymas visų klausimų liečiančių Rusiją, kokį suteiktų geriausia ir liuosiausia kitų pasaulio tautų kooperacija išgavimui jai nevaržomos ir nekludomos progos neprigulmingai nuspresti savo politiška išsivystymą bei tautinę politiką ir užtikrinti ją nuoširdžiam pageidavime jos į laisvų tautų draugija po savo pačios išrinktomis institucijomis; ir daugiau nei pageidavima, taipgi įvairaus budo paramą, kokios tik ji pati reikalautų ar geistų. Traktavimas suteiktas Rusijai jos seseriškų tautų, ateinančiuose mėnesiuose bus rugštinis bandymas jų geros valios, supratimo jos reikalų kaipo skirtingų nuo jų pačių, interesų ir jų išmintingos bei nesavameiliškos simpatijos.

Septintas. Belgija, visas pasaulis sutiks, turi būt evakuota ir atstatyta be jokių pasistengimų susiaurinti jos viešpatavimą, kurio jį džiaugiasi bendrai su visomis laisvomis tautomis. Joks kitas aktas kaip šis nepadės atgauti pasitikėjimą tautų tarpe teisėms, kurias patys patiekė, ir apsprendė jų giminiškoms viena su kita valdžioma. Bet to gydančio akto visa struktura, tarptautinių teisių tvirtumas ant visada pasiliks pavojuje.

Aštuntas. Visa Prancuzų teritorija turi būt paliuosuota ir užimtos dalyje sugražintos ir skriauda padaryta Prancijai Prūsų 1871 m. Alsace-Lorraine dalyke, kuris

(Tęsa ant 4 pusl.)

Socialistai

Kas jie? — Iškur atsirado? — Ko nori?

Parasė

Dr. A. Cirvinskis.

(Tęsa.)

— Bet darbininkai, man rodos, dabar nevalgsta visai, — atsiliepė Garšva.

— Marksu, dėde, kitaip rodėsi, — atsiliepė Vaišnora, — ir štai, kaip jis išveda, būk vardgdienu skaitlius turis vis augti.***) Pabrikos varą tarp savęs konkurenciją arba, kitaip pasakyti, eina lenktyn; kad galėtų eiti lenktyn, vienai pagerinus, padidinus savo mašiną, turi ją gerinti, didinti ir kitos pabrikos. Mašinos gi užimą darbininkų vieta, ir joms pasididinant, turis augti atliekamų darbo netekusių darbininkų skaitlius, padidinamas dar nuolat nykstančių per lenktynes pabrikų darbininkais. Daugeliui esant darbo ieškančių, algos kilti negali, ir kuo tolyn, tuo darbininkų padėjimas turis eiti aršyn, kol pagalioti netrūksiąs dabartinis žmonijos sutvarkymas. O trūkti jis turis neužigo. Kaip išpradžią tik ką atsiradus mašinoms, pabrikoms, darbo įrankiai turėjė su eiti į turtingesniųjų rankas, kad tokiu būdu darbininkus ir darbo įrankius suvienijus galima būtų pakelti augščiau išdirbimo ir ūkio vedimo būdas; taip dabar, kada toks sutvarkymas kliudęs jau turtų augimą, platinąs vargą tarp žmonių, turis jis plyšti, trūkti. Darbas jau perėjęs į visuomenės rankas; milijonai darbininkų išvien dirbą, po pabrikas, kasyklas, dvarus; darbo gi įrankiai subėgę liekasi rankose nedidelės didžturėjų kuopelės. Ar taip ilgiau būti gali? Ne. Tie darbo įrankiai turį taipgi pereiti į dirbančios visuomenės rankas, darbo vaisiai turį sugrįžti dirbančiam visuomenei, mažos kuopelės didžturėjų nuosavybė turinti pereiti į visuomenės nuosavybę, tai yra, kitais žodžiais, turis neužigo įvykti socializmas.

Ta gi permainą įvykdysiąs beturčiai darbininkai kovoj su didžturčiais kapitalistais. Dabartinis sutvarkymas padedąs darbininkams susivienyti, susitvarkyti, o kad sykį jie pasiūsią turį savo rankose galybę, numesią didžturčią jungą ir paibięsią ilgai tęsusią kovą silpnų su galingais. Paskui jau tokių kovų nebūsia,**) nebėsant daugiau ne didžturėjų, ne pavargėlių, ne skaudžiančių, ne skaudžiamųjų. Visi būsią lygūs darbininkai.

Taip tai Marksus norėjo duoti socialistų mokslui tvirtą pamatą, steigėsi surasti priežastis, dėl kurių turis būtinai įvykti neužligio socializmas. Bet ar jam tat pasisekė?*) Netikėjimo audra, siaučianti Markso laikais, kone visame pasaulyje išrovė religiją ir iš jo širdies. Netikėdamas į Dievą, Marksus negalėjo turėti gero supratimo apie pasaulį ir visų regimų daiktų sutaisyimą; nematė jis ne Visugalingiausiojo rankos, sutvėrusios daugį ir žemę, ne Jojo viską kogeriausioje tvarkoje laikanti Apveizdos. Neišpažindamas, jog žmogaus siela nemiršta, jog Dievas pritaisti mums amžinąjį gyvenimą, Marksus negalėjo teisingai žiūrėti į žmogaus prigimimą ir jo paskyrimą; o suklydęs pamatinėse pažitrose į Dievą ir žmogų, negalėjo nepaklysti tolimesniuose išvadžiojimuose.

Taip sykį sau pasakęs, kad žmogus tik gyvulis, neturintis sielos, kaip ir kiti gyvuliai, socialistų tėvas nuosekliai išvedė, kad žmogus turis rūpintis tik savo kūnu, kad ant žmogaus galint daryti įspūdį, intekmę tik tat, kas paliečia kūną, kad pagal tai, kaip būna laikomas, maininamas kūnas, žmogus prasimanąs, sutverias savo galvoj supratimus apie tat, kas gera, kas pikta, kas tiesa, kas ne, kas gražu, kas nepadoru, ir pagal tai sutaisyą savo gyvenimą. O kaip viskas ant žemės mainosi, taip atsimainą ir žmogaus supratimai apie visokius daiktus. Kas vakar buvo žmogui gera, šventa, gali ryt pasirodyti pikta, pasibiaurėjimo verta, ir nieko nėsą ant žemės tvirta, nieko neatsimainoma, nieko amžinai teisinga.**) Nebe to, kad šiuose išvedžiojimuose nebūtų ne kiek sveikų minčių. Kiekvienoj neteisybėj, sako žmonės, yra šiek-tiek teisybės. Taip ir Markso mokslo pamate galima rasti vieną, kitą teisybę grūdėlį, bet jie nykte nyksfa paklydimo peluose. Taip niekas negina, kad konę visi daiktai ant žemės mainosi, bet iš to anaipol negalima išvesti, būk nieko nebėsant tvirto, neatsimainoma, amžinai teisingo. Imkime, toli nieieškant, kad ir šių teisybę, jog visi žmonės miršta. Ji niekad os neatsimainys, apie ją ne Marksus negalėjo, rodos, abejojti. Toliaus, niekas negina, kad žmogui reikia rūpintis savo kūnu, kad reikia steigties pagerinti žmonių gyvenimas ant žemės, bet iš to anaipol neišvada, būk reikia tik kūną žiūrėti, tik apie šį gyvenimą rūpestį turėti. Ar Marksus nori ar nenori, žmogus turi siela, žmogaus po trupmos kelionės ant šios žemės laukia amžinasis gyvenimas, ir būtų visai neišmintinga apie tat užsimiršti, iš žmonijos reikalų išbraukti sielos ir amžinojo gyvenimo reikalus. Arba vėl, visi pripažįsta, juog mažesnė arba didesnė gėrovė, turtai, darbo įnagai, ūkio vedimo būdas turi nemenkį įtekme į žmonių santikius tarp savės, į valstybių sutaisyimą; į žmonių apšvietimą ir jų doringumą. To Marksu niekas negintų. Bet jis tvirtina, visa o visa, kaip atskiro žmogaus, teip ir visuomenės gyvenime, esant po įtekme tiktai šių minėtų prištais apčiuopiamų daiktų. Ko pirštiais apčiuopti negalima, tokių daiktų įtekmes į žmones. Marksus nenori žinoti, ir klystas tame kuoaikiusiaisi.

Pažiūrėkime į gyvenimą, ar tai atskirų ypatų ar visuomenės, ar į visos žmonijos istoriją, o pamatysime, juog dalykai ne teip stovi, kaip Marksus norėtų. In akis puola tuoj įtekme visame religijos, nors jos pirštiais nesuečiuopsi. Užginti religijos įtekme tai visticlę, ką sakyti, kad saulė nešviečia.

Toliaus, begalo didelę įtekme žmonių gyvenime turi jų patraukimas gyventi draugijoj su kitais.

Tą patraukimą turi žmogus iš prigimimo, ir ar jis būtų šiokiame ar tokiame padėjime, ar su šiokiais ar su tokiais įrankiais darytusi sau reikalingus daiktus, visados jieškojo kitų žmonių draugijos, kad drauge galėtų gyventi, drauge dirbti, savo reikalus pakakinti. Tas tai palinkimas eiti vienybėn su kitais buvo pirmiausioji priežastis žmonių tarp savės susitvarkymo, valstybių susitaisyimo ir daugelio atmainų žmonių santikiuose. Tas palinkimas buvo pirmiau už visus tuos pirštiais apčiuopiamus daiktus, kurių vien įtekme Marksus tepripažįsta; ir netiktai ką buvo pirmiau, bet be to patraukimo žmonės niekuomet ne būtų išradę tokių įrankių, kokius dabar turi, ne

būtų galėję pagerinti savo gyvenimą. Juk vienas sau žmogus be kitų pagalbos nieko nepadarysi, ir jei žmonės nuo senų senovės būtų nesivieniję, bet kas sau gyvenę skyriumi, neturėtume ligšiol ne pabrikų, ne mašinų, ne namų net; gyventume, kaip gyvuliai, nemokantieji nieko sau pasirūpinti. Taigi visi pirštiais apčiuopiami daiktai neišlavintų žmogaus, neturėtų intekmės į visų žmonių gyvenimą, tu net daiktų visai nebūtų, jei žmonės patys savyje, savo prigimime neturėtų palinkimo ir pajėgų tiems daiktams padaryti. Marksus baisiai paklydo tokio aiškaus dalyko nenorėdamas ar negalėdamas patėmyti, o tos paklaidos šaknys, tai ne kas kita, kaip nepripažinimas žmoguje atskiros nuo kūno sielos. Sykj pasakęs, kad žmogus neturi sielos, jau paskui Marksus nenorėjo matyti, kad toji siela tečiaus apsiereiškia visame žmonijos gyvenime.

Daug dar kitokių pirštiais neapčiuopiamų daiktų daro intekmę į žmogaus gyvenimą, į žmonių istorijos bėgį. Imkime, atsiranda koks nepaprastas žmogus, didvyris, ir visai netiktai padaro dideles visuomenės santikiuose atmainas. Arba, kokios ypatingos mintys sukla ne iš šio, ne iš to žmonių galvos ir padaro Markso būdu neišaiškinamą intekmę į visus. Taip, viduramžyje, subruzdėjo krikščionys eiti atimti šventosios žemės iš turkų rankų; ejo seni ir jauni, net vaikai, skyriumi susitelkę į kariuomenę, važiavo į Jerozolimą kovoti su Kryžiaus neprieteliais; netikėto bruzdėjimo pasekmės buvo kodidžiausias žmonijos gyvenime, o jas išaiškinti ūkio vedimo būdu ir darbo įrankių ypatybėmis**) nepataikys ne pats Marksus.

Taigi matote, kad socialistų tėvas, paklydęs pamatinėse savo į Dievą ir į žmogų pažitrose, nemenkia paklydo ieškodamas priežasties, dėl kurių žmonės šiaip, o ne kitaip sueina į draugijas, tveria valstybes, daro atmainas visuomenės gyvenime. Netik vienoks ar kitoks ūkio vedimo būdas, netik darbo įrankių ypatingumas, kaip to Marksus norėtų, turi intekmę į žmones, bet ir daugelis kitų, pirštiais neapčiuopiamų daiktų. Tat taip aišku, kad nevertėtų ne kalbėti, ir kad ne Marksus, ką savo ant nieko parentais prasimanymais pasikėsino užginti tokią aiškią teisybę, niekam nepareitų ne į galvą ginitytes apie ją.

Priminsiu dar jums, kaip Marksus pasirodo nenuoseklus savo prasimanymuose. Taip, anot jo, viskas šiame pasaulyje mainosi, nėsą jokios neatmainomos, amžinos teisybės; vertėtų, rodos, tuo pačiu saiku saikuoti ir savo mokslą; tečiaus savo pažitras Marksus laiko neatmainomai teisingomis.

Visokios žmonių pažitros, tikėjimai, įsitikrinimai priklausą, anot Markso, nuo aplinkybių, kokiose žmogus gyveną; mainanties gi aplinkybėms, atsimainą būtinai ir žmonių manymo būdas. Tečiaus paties Markso pažitros, nežiūrint į jokiais aplinkybes, visados esą tinkančios, kaip dabar, taip ateityje, ir niekuomet nenustosia būti teisingos.

Toliaus pamatysime daugiau panašių nenuoseklumų, kur Marksus save matuoja visai kitu mastu, negu kitus. O dabar, pažinę socialistų mokslo pamatą, imsime giliau nagrinėti Markso mokslą.

— Delko, ponuli, paklausė Ringius, — tas Markso mokslas toks neaiškus? Klausom, klausom, šį-tą suprantamė, bet vis kaip per miglas.

— Delko neaiškus? Delto, — atsakė Vaišnora, — kad jame nėra teisybės, arba kur teisybės šiek-tiek tėra, tai ji taip sumaišyta, supinta su melagingais prasimanymais, kad sunku posmus surasti. Toks mokslas negali būti aiškus. Kas rodos, gali būti aiškus, kaip kad Dievas žmogų sutvėrė, kad žmogus, nors į jį žemės daiktai daro didelę intekmę, tečiaus turėdamas liuosą valią elgiasi taip, kaip jam patinka? Marksus gi nenorėjo pažinti Sutvėrotojaus, nepripažino žmogui sielos, ne liuosos valios; dėlto turėjo taip sukti, tempti, pinti, kad aiškias teisybes aptemdėtų, o savo prasimanymus padarytų šiek-tiek panašius į teisybę. Taip daro jisai išvadžioldamas pamatines savo pažitras į žmogų ir pasaulio sutvarkymą, tokiu paskui būdu steigiasi išrodyti, jog turis neužligio būtinai įvykti socializmas.

Ko reikia, kad įvyktų socializmas? Reikia, kaip jau žinote, kad darbo įrankiai ir žemė iš atskirų asmenų pereitų į visuomenės nuosavybę. Ir tat, anot Markso, neužligio įvyksią, ne liuosą žmonių valia, bet nesustabdomu istorijos bėgiju; kaip upių vanduo nesustabdomas bėga į marias, taip, nelyginai, mūsų amžio draugijos sutvarkymas veržte veržiasi pasibaigti socializmo įvykdinimu. Ar tai tiesa, tuoj pamatysime.

Marksus sako, būk turtai, kasyklos, pabrikos, visokie darbo įrankiai, žemė skubiai bėga į mažosius saujalės didžturėjų rankas; būk nyksta visai ir turį išnykti bankrutuodami lenktynėse su pabrikomis savarankiai amatninkai ir visokios darbo įstaigos su mažu skaitliu darbininkų; būk net savarankių pabrikų skaitlius kasdien turis mažinties ir tos visos pereisią į kelių didžturėjų nuosavybę.

Suėjus gi visiems turtams į vieno, kito didžturėio rankas, darbininkai prašalsi tuos didžturėius, visi turtai pereisią į dirbančios visuomenės rankas, ir socializmas įvyksiąs!

Tuose išvadžiojimuose yra šiek-tiek teisybės, bet daugiau ant nieko neparentų svajonių.**) Taip, tiesa, jog prie galo praėjusiojo amžiaus, per visokias bendroves, pabrikų susivienijimus, daugelis turtų ir darbo įrankių subėjo į vienas rankas. Ypač Amerikos Jungtiniuose Valsčiuose taip vadina "trustai" sutraukė vienybėn daugelį atskirų darbo įstaigų ir kapitolų.

— Kas tie per trustai? — atsiliepė Damijonas.

— Trustai, — atsakė Vaišnora, — tai pabrikų ir kitokių darbo įstaigų susivienijimai. Imkime, yra 100 geležinių pabrikų ir jos eina lenktyn, varžosi, kad galėtų savo išdirbinių daugiau parduoti, ir tose lenktynėse ne viena galą gauna. Kad nereiktų varžytiesi tarp savės, kad galėtų lengviau pergalėti kitas pabrikas, tegu jų 60 susivienija, išvien dirba, išvien pelną dalinasi, išvien stoja į lenktynes su kitomis, kurias suvienytomis pajėgomis lengvai pergalai, ir ramiai toliau varo darbą, nebijodami jokių priešininkų. Toks susivienijimas Amerikoje vadinama "trustais". Ir į tokius tai trustus susivienijo paskutiniu laiku kone visos Jungtinių Valsčių darbo įstaigos, sutraukdamos į krūvą ir darbo įrankius ir kapitolus. Apskaityta, jog Amerikos trustų turtai siekia dabar 40 milijardų rublių**), ir kad visur taip smarkiai augtų tokios milijonškos darbo įstaigos, paglemžamos menkesnes, tai Marksus turėtų teisę sakyti, būk neužligio visi darbo įrankiai sueisią į didžturėjų saujalės rankas. Bet ne taip yra. Pirmiau-

siai visai netiesa, būk didžturėjų skaitlius vis eina mažyn, jų turtai vis susilieja.

Taip, imkime Berlyno miestą. Pirm 50 metų ten buvo 6 milijonieriai, tai yra žmonės, kurių turtas siekė milijoną markių, o 1900 metais jau jų ten buvo 639. Per pusantro milijono markių turinčių buvo 1854 metais 23, o dabar yra 1325. Matote, jog netik ten didžturėjų skaitlius nesusiažino, bet žymiai pasididino. O kas atsitiko Berlyno mieste, tai ir kitur.**) Turtai auga, bet į vienas rankas nesilieja; su turtais

auga didžturėjų skaitlius, visai priešingai Markso mokslui.

Netiesa taipgi, būk visai nyksta savarankiai amatninkai ir apskritai menkos darbo įstaigos. Jų skaitlius, teisybė, augant pabrikoms, susyk turėjo susimaziinti, bet nykti jos anaipol nenyksta. Taip Vokietijoje išviso darbininkų yra į 10 milijonų (neskaičius dirbančių žemę); ir iš tų 10 milijonų kone pusė dirba po mažas darbo įstaigas, laikančias ne daugiau 5 darbininkų. Ką gi tat reiškia?

— Reiskia, — atsakė Kriščius, — kad tokių mažų darbo įstaigų ten yra daug.

— Gerai, — pagirė Vaišnora. — Aišku, jei pusė darbininkų dirba po mažas įstaigėles, tai tų mažųjų darbo įstaigų turi būti labai daug. Ir jų skaitlius paskutiniu laiku kaip Vokietijoje, taip ir kitose valstybėse netik nesusiažino, bet dar pasididino,**) o apie nykimą, kaip Marksus norėtų, nėra nė

šnekos.

Jeigu dabar pažitūrėsimė į žemės dirbimo sutvarkymą, tai čia Markso mokslas apie turtų susiliejimą visai bankrutuoja. Žemė netik neina į mažos saujalės didžturėjų rankas, bet visur, o visur auga mažesniųjų ūkių skaitlius, o mažinasi didesniųjų. Net tokioj Amerikoje, kur žemė pigi, kur jos yra daug, o žmonių jai dirbti mažą, kur visokios mašinos palengvina vesti didesnius ūkius, kur milijonieriai galėtų, rodos, apimti ir išdirbinti neišmatuojamus tyrus laukus, tečiaur ir ten net ūkiai vis eina mažyn, o ne didyn.**) Matote, pagali, kas da-

rosi Lietuvoje.

— Ką čia šnekėti? — atsiliepė Damijonas. — Laukus visur dalijasi.

— Kiek dabar Stuobriuose ūkininkų? — paklausė Vaišnora.

— Bus į 30, — atsakė Kriščius, — o mūs tėvams gspadoriaujančiam buvo kur kas mažiau.

— Taigi, matote, — traukė toliau savo pasakojimą Vaišnora, — kas Stuobriuose, tat dedasi ir kitur Lietuvoj. Vaikai užauga; išsimokėti nebėsant iš ko, reikia žemę dalinti, ir ūkiai tokiu būdu vis eina mažyn, o ūkininkų skaitlius didyn. Ponai vėl dvarininkai, ką turėjo po daugelį dvarų, parduoda juos kitiems, ir didesnieji ūkiai skirstosi visur į mažesnius.

— Bet kaip tokių aiškių daiktų nematė tas Marksus? — paklausė Kriščius.

— Dabar jie mums aiškus, bet pirm kelių dešimčių metų galėjo kitaip rodyties. O kaip turėsią būti, Marksus visa sudarė savo galvoj, pasiremdamas ant klaidingų pažitūrų į žmogų ir gyvenimą, apie kurias pirma kalbėjome. Jei taip, tai turės būti taip; jei taip, tai vėl taip... galvojo sau Marksus, o čia ne Dievas, ne žmonės nepaklausė Markso galvojimo, ir dalykai virto visai kitaip, negu jis buvo išgalvojęs.

Taip tai paklydo Marksus, galvodamas apie didžturėius. O ne geriaus jam pasisekė permatyti nieko neturinčių darbininkų likimas. Marksus, kaip jau žinote, mokino, o būk darbininkų padėjimas eisiąs vis niekyn ir niekyn, o vardgdienu skaitlius augsiąs, augant pas kitus turtams; taip būsią kol neįvyksiąs socializmas, atimantis turtus vieniems, traukiantis iš vargo kitus. Niekas negina, jog darbininkų padėjimas nėra geriausias, jog daug jų vargsta, o vargsta visai neteisingai, didžturėjų kapitalistų begėdiškai skaudžiamai. Negalima nepripažinti, jog kaip seniau, taip ir dabar, darbininko širdį graužia nesykį rytdienos netikrumas, jog dirbti jam pasitaiko perilgai, o užmokėnis būva permažas, jog vaikai, mergaitės netenka tankiai pabrikose kūno ir sielos sveikatos, jog vardgdienuis prireikia net badauti, neturint kur uždirbti duonos kąsnelio... Visa tai tiesa; visų darbininko vargų neišskaitys... apie juos niekas su Marksu ne nesigincytų, jei jis į juos blaivai žiūrėtų, priežasčių ieškotų ten, kur jos yra. Kaip jums rodos, delko ant šios žemės ynei vargsta perdaug, o kiti nežino ne kur dėti savo gerybę, taip daug jų turi?

— Dievo tokia valia, — atsiliepė viena moteriškė.

— Né, mama, — atsakė — Vaišnora, — tu ne visai gerai šneki. Dievo, tiesa, valia, kad žmonės šiame pasaulyje ne visi lygūs, ne lygūs būti negali, bet kad Dievas norėtų vardgdienu bado, tai ne. Nelygybė paeina nuo Dievo, kurs žmogų sutvėradamas paskyrė jam gyventi draugijoj su kitais žmonėmis; draugijos gi sąnariai negali būti visi lygūs, kaip nelygus žmogaus kūno sąnariai; iš mažesnių ir didesnių, iš svarbesnių ir smulkesnių, iš valdančių ir valdomų dalelių susideda kaip kiekvieno gyvo daikto kūnas, kaip vienas sau žmogus, taip ir gerai sutaisyta žmonių draugija. Bet, iš kitos pusės, kaip žmogaus kūno sąnariai nevargsta del nelygybės, o sopant vienam, nors mažiausiam, tuoj jaučia sopėjimą ir kiti: taip gerai sutvarkytoj žmonių draugijoj neturi niekas ne vargti, ne badauti; kenčiant vieniems, turi tat jausti kiti, o visiems turi rūpėti, kad ne vienas, ne menkiausias draugijos sąnarielis, be reikalo nekentėtų, nevargtų. Tokia tai yra Dievo valia, o vargo, bado priežasčių reikia kitar ieškoti.

— Žmonių tat turi būti kaltė, ne ko kito, — tarė Kriščius. — Nėra ant žemės meilės, nėra teisybės, dėlto ir reikia vargti.

— Gerai sakai, dėde, — pritarė Vaišnora. — Bėdų, vargų priežastis, tai žmogaus širdies pagėdimas. Kad visi žmonės pildytų kogeriausiai šį Dievo prisakymą: "Mylėk savo artimą, kaip patį save, nedaryk to kitam, ko nenori, kad tau kiti darytų", tada, nežiūrint į visokias nelygybes, šventa saitaika ir ramybė viešpatuotų pasaulyje. Bet Marksus kitaip sau galvoja. Supratimų apie Dievą, apie teisybę, meilę jis žinoti nenori, o visokio gero ir negero priežastis mato tiktai neįsvingiamam dalykų susitaikyme, priverčiančiame žmogų daryti šiaip arba kitaip. Taip manydamas jis išveda, kad darbininkų vargai nieko nepriklausą nuo liuosos žmonių valios, nuo jų gerumo ar negerumo, tik nuo "ūkio vedimo būdo",

(Bus daugiau.)

PERSERGEJIMAS

GAZO NAUDOTOJAMS!

GAZO NAUDOTOJAI persergiami kad mes gal
negalėsime, laikinai pilnai patenkinti dideli
pasidauginimą reikalavimų gazo, dėl šalto oro ir na-
mams patiekimui anglio stokos.

Yra pavojus kad nekurie žiburiai už-
gesta kuomet yra daugiau pareikalavi-
mų ir gazas paskui vėl atsiranda.

Kad žibintuvai nenaudojami BUTU UZSUKTI.

Neikit gult prie žibančio gazo.

Jei koks žibintuvas nedegtų, tuojaus užsuk jį pirma
nei jį paliksi.

Ne laikyk žibintuvą užžiebtą jei nieko nėra kam-
baryje.

Jei suوسي gaza, apžiurėk ir užsuk visus žibintuvus.

Jokiu budu neįieškok gazo varvėjimo su užžiebtą žvake
ar briežiuku.

**The United Gas
Improvement Company**

Dideles Dovanos!

DUOSIME VISIEMS, KURIE PIRKS PER ŠITUOS
VASAROS IR RUDENS MĖNESIUS KNYGŲ
IŠ MUSŲ REDAKCIJOS.

Kodel? Gi todėl, kad norime paraginti mūsų tau-
tiečius, busiančius laisvos Lietuvos piliečius, kad ir vasa-
ros ir rudens vakarus nepakeistų gerų knygų skaitymo
važinėjimams po piknikus, išvažiavimus ir t. t.

Reikia, labai reikia žmogui atsilsio, svežio oro, bet
tą atsilsį geriausiai pasmaginti galima pasiėmus gerą kny-
gą.

Šitas knygas patariame pirkti:

Algimantas, arba Lietuviai 13-me amžiuje. Isto-
riškas Dr. Pietario romanas 5 tomuose. Tai viena geriau-
sių mūsų literaturoje knygų 2.50

Fabijolė arba Bažnyčia Katakumbose. Ta Kardi-
nolo Wisemano istoriška apysaka yra išversta į visas eu-
ropejiškas kalbas. Musų kalbon ją išvertė velionis kun. V.
Varnagiris. Tai klasiškas veikalas, su kuriuom turi kiek-
vienas apšviestas žmogus susipažinti. 1.00

Kova ties Žalgiriais. Istoriška drama iš garbingos
mūsų senovės, parašyta Dr. Pietario. 25

Kunigo Giminė. Graži apsakėlė iš po velionio kun.
Geručio (Bolvačo) plunksnos. Tai vienas jo geriausių li-
teratūriškų veikalų. 20

Iš Kelionės po Europą ir Aziją. Šita knyga tai uni-
katas mūsų literaturoje. Gražiausia kalba čia aprašyta
lietuvės patrijotės mintys, atsilankius Prancijos ir Vokie-
tijos žemėse, taipgi Lietuvoje ir senovės lietuvių žemėse,
taipgi Azijoje, Kaukaze, Maskvoje, Petrapilyje ir tt. Be
biskio 400 puslapių ta knyga papuošta suviršum 100 gra-
žių iliustracijų. Popieros aparais 2.00
Audeklo aparais 2.25
Skuros aparais, paauskuotais kraštais 3.50

Kas norėtų išsirinkti rinktinę dovanėlę, kurią ga-
rės tikrai brangintų, teperka šią knygą.

Ne Mieste Laimė. Garsio visame pasaulyje Pierre
(Ermite'o) apysaka, išversta į musų kalbą Julės Pranai-
čiūtės. 1.00

Vaičiūčio Eilės. Su velionio mūsų dainiaus plačia
bijografija ir paveikslu. Ypatingai tinka ta knygelė pasi-
imti išvažiuojant kur pusdieniui ant atsilsio. 75

Patrimpo Laiskai. Parašyta velionio kun. A. Kau-
po. Kas mėgsta rimtesnį skaitymą ir nori prasimieinti,
apsiėviesiti, šitoje knygoje ras daug savo protinį dvasiško
maisto. 60

Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vysku-
po A. Baranausko vienas iš geriausių patriotiškų tvarinių
Skaitydamas tą mūsų tėvynmeilio veikalą smagiai pralei-
si kelias atsilsio valandas. Kaina tik 05

Pradžia ir Išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Para-
šyta Vyskupo Mot. Valančiausko. Gražiausia klasiška kal-
ba čia aprašyta pirmųjų amžių katalikų istorija. 1.00

Sodžionių Teologija. Pritaikinta prie sodiečių nuo-
monės. Katekizmo formoje ir trumpais pamokslėliais kla-
siška to mūsų rašliavos korifėjaus, kun. J. Geručio, čia iš-
dėstyta visa, kas apšviestam lietuviui katalikui žinotina.
Jaunesnieji mūsų inteligentai vien dėl kalbos gražumo
privalėtų tą knygą studijuoti. Puslap. 285. 1.00

**Skaitymai iš šventųjų Gyvenimų kiekvienai metų
dienai.** Su paveikslais. 4 tomuose. 3.00
Su gražiais audeklo aparais 3.50
Drutais skuros aparais 4.50

Biurokratai. Graži Jono Kmito apsakėlė iš pa-
skutinių atsitikimų Lietuvoje. Čia gražiai ir vaizdžiai ap-
rašyta Rusijos biurokratų šeiminkavimas Lietuvoje. 25

Kam netinka šios knygelės, gali pasirinkti kitas iš
mūsų katalogo.

Kas pirks knygų, nemažiau kaip už 2 doleriu —
tam duosime dovanų už 30 nuošimčių. Perkantiems už ne-
mažiau kaip už 5 dolerius, duosime dovanų

"ZVAIGZDĖS" PRENUMERATA

vieniems metams ir dar pridėsime auksinį rėžančių

Kas nenori laikraščio "Žvaigždės", tas galės pasi-
rinkti knygų iš mūsų katalogo už 2 doleriu.

Pinigus ir užsakymus meldžiame siųsti šiuo adresu:

A. MILUKAS & CO.

3654 Richmond Street,

Philadelphía, Pa.

Kares Naujienos.

(Tasa nuo 1 pusl.)

per mažne penkiasdešimts metų ardė pasaulio ramybe, turi būt atitaisyta, idant ramybė vėl taptų užtikrinta visu interesuose.

Devintas. Pataisymas Italijos rubežiu, turi būt iškintas pagal aiškiai pripažintinas tautystės linijas.

Dešimtas. Austro-Vengrijos žmonėms kurių vieta tautų tarpe mes norime matyt apsaugota ir užtikrinta, turi būt duota laisviausia proga autonomiškai vystytis.

Vienuoliktas. Rumanija, Serbija ir Montenegro turi būt evakuotos, užimtos teritorijos sugražintos; Serbijai suteikta liūsa prieiga prie jurių ir kelių Balkanų Valstijų šantiškai su viena kita būtų apspresiti prieteliška taryba pagal istoriškai praveistas pavaldinystės bei tautystės sienas; ir i tai turi įeiti tarptautinės gvarantijos politiška ir ekonominei neprigulmybei ir žemės nepadalybai kelių Balkanų Valstijų.

Dvyliktas. Dabarbatinės Ottomanų imperijos Turkiškoms dalims turi būt duota savistovybė, bet kitos tautystės, kurios dabar yra po Turku valdžia turi būt užtikrintos neabejotinai gyvasties apsaugojimu ir absoliutiškai nevaržoma proga autonomiškai vystytis, o Dardanėlai turi būt ant visada atdari kaip liūsas kelias laivams bei visų tautų komercijai po tarptautine gvarancija.

Tryliktas. Neprigulminga Lenkų Valstija turi būt išteigta, kuri turi apimti teritorijas apgyventas neginčytinai lenkiškais gyventojais, kuriai turi būt užkrinta liūsa saugi prieiga prie jurių ir kurios politiška ir ekonominė neprigulmybė ir teritorialė nepadalyba turi būt gvarantuotos tarptautine sutartimi.

Keturioliktas. Visatinė tautų bendrovė turi būt suformuota ypatingomis sutartimis tam, kad parūpinti savitarpines gvarancijas politiškos neprigulmybės ir teritorialės nepadalybos lygiai mažoms kaip ir didelėms valstijoms.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Vokiečiai pripažino Suomijos respubliką.

Amsterdam, 7 d. sausio. Vokietija pripažino Suomijos respubliką. Oficialė depeša iš Berlyno sako, kad Rusijos valdžiai parodžius savo norą pripažinti Suomijos neprigulmybę kaip tik gaus nuo Suomų aplikaciją ir po to kaip Suomų valdžia užvedė korespondenciją Petrograde, kur tapo prielankiai priimta. „Vokietijos imperatorius igaliojo imperijos kanclerį išreikšti Vokietijos Valdžios varde Suomų igaliotiniams, dabar Berlyne Suomijos respublikos pripažinimą.

Kancleris von Hertling priėmė igaliotinius sekmadienį ir pranešė jiems kad Vokietija pripažista Suomija.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Taikos aptarimai pertraukta laikinai Berlyn

Vokiečių politikoje fermentas.

Associated Press'a. Londonas, 6 d. sausio. Oficialis raportas, išleistas Berlyne vakar ir pasiūstas Exchange Telegraph Company's Zuriche korespondento apreiškia, jog užtai, kad Rusija reikalavo taikos pasikalbėjimus perkelti iš Brest Litovsko į Stockholmą, Centralės Viešpatybės laikinai pertraukė derybas su Rusija. Telegrama datuota Zuriche. subatoje sako.

„Kita sosto taryba buvo šiandien laikoma Berlyne, kurioje dalyvavo feldmaršalas von Hindenburg ir generalas von Ludendorf. Po mingui sekantis oficialis raportas tapo pagarsintas.

„Pasekmėje Rusijos valdžios prašymo perkelti tarybų vietą iš Brest Litovsko į Stockholmą, Centralės Viešpatybės laikinai pertraukė derybas su Rusija.”

SUMISIMAS BERLYNE.

Vėlybos telegramos nuo Associated Press'os korespondento Berlyne, datuotos pėtnyčioje, rodo ten buvus didelį politiška sumišimą po Reichstago vyriausio komiteto posėdžio tą dieną. Mitingas trunkė vos keturiasdešimtis penkias minutes, kuriame pertraukimo inėšimā visos fakcijos rėmė išėmus neprigulmingus socialistus

BIJO TALKININKU SNIPU.

Liberalis Tageblatt perzvelgia apskritą spaudos atsinešimą kalbant kad derybos Stockholme būtų negalimos. Laikraštis sako, jog apie Stockholmą susispietę Britanijos, Prancijos ir Amerikos diplomatai ir skaitlingi jų agentai. Jie ūmai išaustų tinklā intrigu apie konferenciją ir kad šnipinystė ten žydėtu, darant pasekmingas tarybas negalimomis.

Reuterio depeša iš Amsterdamo datuota šiandien sako, jog kliudymas Brest Litovsko skaitoma po įingū Reichstago didžiūmai, tečiaus stengiamasi, esā, nedaleisti socialistų didžiūmai atsimeisti. Telegrama mīni apie galimą naują Reichstago partijų susigrupavimą.

Depešos gautos ūia iš Petrogrado, pėtnyčio ir subatos datų patvirtina pirmesnius raportus, kad Rusijos taikos delegatai lydimi Leono Trotzkio, Bolševikų užsienių ministerio, sugrįžė į Brest-Litovskā, etengtis prirengti ta-

rybas perkelti į neutralę teritorija. Vokiečių atsisakymas sutikti su Rusų reikalavimais, pasak tų depešų, buvo paremtas faktais, kad jų delegatai jau atvyko į Brest Litovskā.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Armisticija paskelbta Ukrainos srityje.

TEISDAVYSTES KUNAS IR BOLSEVIKAI TAIKOSI; GRIZTASI PRIES GEN. KALEDINES.

Londonas, 6 d. sausio Ukrainos srityje tapo paskelbta armisticija. Rada, Ukrainos teisdyvystės kūnas ir Bolševikai nutarė susitaikyti. Rada, sakoma, pasirengus atskaityti gen. Kaledines ir jo kazokams paramā atlyginimui už Bolševikų atsiemimą kariūmenių už Ukrainos.

Petrograde Post sako, jog Rumanijos karalius pasiuntė bevielę Talkininkams, kad Rumanai yra pasiryžę toliau kariuoti, nepaisant kareivių Rusų-Rumanų fronto norų ir kad Poincare, Prancijos prezidentas atsakė užtikrindamas juos Prancijos parama. Prancijos valdžia protestavo prieš užgrobinā prancuų bankų Petrograde.

Darbininkų ir Kareivių atstovų centralis išpildantis nusprendė suaukti trečia atstovų kongresā 21 d. sausio. Sulig Zinoviev'o, vieno Bolševikų vadū, nesā jokio noro užslepti fakta, jog kongreso suaukimo tikslas yra priešintis konstitucijiniam susirinkimui, kuris akiveizdoje fakto, jog kandidatai buvo nominuoti prieš spalio revoliucija, gal nebus šalies reprezentantais.

Zinoviev'as sako, Bolševikų programa būsiant paduota, Konstitucijiniam Susirinkimui patvirtinti ir jei susirinkimas norės darbuotis iš vien, jis užganėdins žmonių viltis ir lukėstis. Priešingai, jei ji atmes Bolševikų programā, susirinkams pasijus esant kovoje su darbo masomis ir bus prašalintas.

Darbininkų ir Kareivių depūtatai nusprendė pasiūti delegacijā užsieniūsnā tam, kad suaukti tarptautinę socialistų konferenciją Sveicarijōn.

Petrogradas, 5 d. sausio (suveluota). — Suomija paskyrė valstijų sekretorių von Enkel ministeriu Petrograde.

Smolno Institutas įsakė visatinį militari cenā pradedant nuo 5 d. sausio (pagal mus kalendoriū 18 d. sausio). To cenzo tikslas yra kad surasti pabėgėlius dezertorius ir pagaminti surasā darbininkų tinkamū karės frontams.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kaizeris Belgijoj; Didelė artilerijū dvikova.

Amsterdamas, 6 d. sausio. (suveluota). Kaizerio atsilankymas Belgijon yra surištās, pasak Telegrafa fronte korespondento, su praskėtimu tenais operacijū teatro. Nuo subatos vidudienio buvo girdima nepaliaujama artilerijos šaudynė.

— Londonas, 7 d. sausio. „Siryt anksti megintas užpuolimas į pietryčius nuo Ypres", sako raportas iš Britiškų vyriausių stovykliū Prancijoj, tapo atmuštas mūsų karabinū ir mašininių kanuoliū ugnia.

— Berlynas, 7 d. sausio. Armijos vyriausia kvatiera šiandien sekančia pagarsino:

Smarki artilerijū dvikova, išsivyniojo po pietū ant išsikišusios pozicijos i rytus nuo Ypres ir ant nuošaliū kirsniū tarpe keliū iš Arras'o ir Peronne'o į Cambrai.

Tarpe Miette ir Aisne ir ant abiejū Ornes šonū, taipgi ant vakarinio Moselle kranto artilerijos ir minū šaudymas pasididinė.

Sios nakties oficialis raportas sako. „Tebesitraukia pasididinus šaudymo veikmė ant išsikišusių pozicijū i siaurytus nuo Ypres'o.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Didelės šaudynės Italijoj.

Rymas, 6 d. sausio. Austro-Vokiečių ir Italų didėsės kanuolės užlaikė stipriā ugnī visame Italijos fronte vakar, sako šios dienos karės biuro pranešimas, ir buvęs didis oro veiklumas.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Suv. Valstijos plenuoja 1.000.000 kareivių pasiūst į Prancijā 1918.

Specialė depeša i Sun. Washingtonas, 6 d. sausio. Nors sekretorius Baker atsisako kalbėti apie ūmai ruošiamā karės Departamento plenā, kad surinkus milijonā Amerikos kovojančių kareiviū Europai šimet, žinoma yra dabar, kad to pleno pasisekimui prospektai padrasinanti.

Britanijos, Prancijos ir Amerikos valdžios sutinka išsipildyme, kad Gen. Peršingo armija turi būt pasirengusi kirsti vasarā ar rudenijje šio meto vietoj kā laukus 1919 m. kaip armijos vyriausī strategikai išpradžiū patarė.

Kaipo pasekmė pirmū augščiausios karės Tarybos aparstymū, Pulkinkino House vizitos ir Suvienytū Valstijū misijos Europon, supраста, sistematinī plenā tapus išdirbtū, kad paskubinti Amerikos kariūmenės suplaukimā Prancijon. Nekurie patarimai, manoma, buvo padaryti ir patvirtinti, kurie padvigubis kiekybę kuria kareiviai gali būt pergabenti artimoje ateityje. Porcijos, kuriomis Amerikos kareiviai dabar yra maitinami Prancijoj, kasdien pasididina, o nepatogumai, kurie negali būt tar-

domi smulkmenose, yra apleidžiami. Vienū, sakoma, buve, patarta isteigti didesnius lavinimo lagerius arti mūsų srities Prancijoj. Buvo purodyta, kad vietoje kā laukti lavinamū kareiviū apleidimo ūia kvatierū, nauji kareiviai galėtu turēt net įžanginī lavinimā Prancijoj by tik tuo pačiu laiku būtų transporto patogumai atsakanti. Tas plenas vargu bus pradėtas vykinti pirm kol karės oras prasidės, tečiaus pavasario ir vasaros mėnesiuose problema aprūpinimui kareiviū Prancijoj, žinoma, bus palengvinta.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on January 10 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Popiežius kalboje smarkiai pasmerkia oro užpuolimus.

Rymas, 5 d. sausio (suveluota). Dėkodamas Rymo aristokratijai šiandien už Kaledū ir Naujų Metū linkėjimus Popiežius Benediktas išreiškė savo atjautimā, kad kiltgimiai parėmė „mūsų žodžius kuriais neseniai mes kvietėmė žemės žmones sugrįžti prie Dievo, idant paskubinti galā tos baisios nelaimės, kuri vargina pasauli suviršum trīs metai.”

„Mes turime sugrįžti prie Kristaus", Jo šventenybė pridūrė, „kad vėl naudotis civilizacijos geru." Popiežius pasakė, jog kelias kuriuomū grįžti prie Kristaus, tai teisybės ir meilės kelias.

Jis išreiškė užsiganėdinimą, jog kiltgimiai prisidėjo prie šventojo sosto pasmerkime vėliausių oro užpuolimų, kurie buvo priešingi žmogaus teisėms. Popiežius pakėlė savo balsā prieš kariavimo formā naudojama prieš neapsaugotus miestus, be jokiū militariū pasekmiū, ir kurios daro aukas tarp nekariaujančių, virš bažnyčių bei brangenybiū sugadinimo, tokiu būdu padidinant tautinę neapikantā.

Visos lietuvių partijos Europoje atsišaukimu į pasaulės viešpatystes reikalauja neprigulmingos Lietuvos viešpatystės.

Ant pirmo puslapio patalpinome telegramā iš Washingtono pagarsintā 5 d. sausio, pranešant, jog lietuviū įvairiū partijū Stockholme išleido proklamacijā, reikalaujanti Lietuvai neprigulmybės.

Iš tos proklamacijos matyt, kad tarp tų lietuviū visokiū partijū, reikalaujančių neprigulmingos Lietuvos, yra ir latviū delegatai; nes lietuviškiosios Rosijos dalys, da neužimtos Vokietijos, gali būti tik latviū žemės ir vėl lietuviški portai, kurie tekę Lietuvos viešpatystei, galėtu atskirti Rosijā nuo mariū, gali būti tik Latviū žemės portai. Matyt, nors šitoje kritiškiausioje mūsų tautos valandoje visū lietuviū partijū prieita prie proto ir susivienyta. Jeigu dabar laike šitos karės lietuviū tauta negaus neprigulmybės, prapultū beveik visa viltis, kad ji kada nors taptū neprigulminga. Kas šitame tautos neprigulmybės reikale da skirtūsi nuo visū lietuviū, pasilarytū tiesiog kriminalietu ir tautos išdaviku.

Kun. M. Gustaitis.

Kaukaze grazu ir lengva.

I.

Plačioje Rusijos valstybėje yra šaliū, kuriose, nors žymus gyvena lietuviū skaičius, tečiaus mūsų visuomenė maža kā apie juos žino. Prie tokiū galima priskaityti ir Kaukazas. Cia lietuviū didžiūma dar prieš karā liūsa valia atvyko. Tremtinių labai nedaug tėra, delto kad su evakuacijos paskelbimu ivažiuoti tremtiniams buvo ginama, tik atskiroms šeimynoms pasisekė kai kur išigauti.

Didesnės lietuviū kolonijos yra susispietusios miestuose, kaip antai: gruzinū sostinėje Tiflisė apie 1500 žmoniū, Ekaterinodare apie 500 žm., Baka — ligi 400, Vladikaukaze arti 300, ir bemaž visuose kituose didesniuose mestuos yra po keletā šimtū. Iš viso lietuviū Kaukaze gali būti apie 10.000 žmoniū. Tikresnę statistikā galėtu duoti tiktai patys vietos lietuviū ir labai būtų gera tatau iš jų lūpū išgirsti.

Kol kas Kaukaze lietuviū netik kā neturi savo visuomenės centro, bet dar gi nevisur yra susibūrē i kuopas. Mat, pirmiau buvo draudžiama, paskui kliudoma, ir tik per šią revoliuciją, pasinaudojant nauja laisve, vienur kitur isteigta draugijos ir jau bandoma jos vienyti i bendrā organizacijā, pavyzdžiū Vladikaukaza, Piatigorskas, Kislovodskas ir kiti.

Taip pat maža ryšiū turi Kaukazo lietuviū su Draugija karū aukoms šelpti, kuri jungia visū kitū gubernijū lietuviū, nes ūionai, kai jau minėjome, mažai yra tremtinių, taigi dar mažiau tos rūšies reikalū esama. Invardintosios lietuviū draugijos skyrius yra tiktai Tiflise; kitose vietose mūsų šikiai tremtiniai tenkinas rusū komitetais arba šliejas prie lenkū organizacijos ir iš ten gauna šikiū tokiū pašalpos nuotrupū.

II.

Rašančiam šitā straipsniū geriau yra žinoma kolonija lietuviū, gyvenančių Mineralinėse Kaukazo Vandenu Grupėse. Taip vadinasi Tereko srityje, netoli vienas kito miestai: Piatigorskas, Esentukai ir Kislovodskas. kaimas Zelieznovodskas ir greta jų geležinkelio stotis—Mineralū Vandens.

Iš jų, apskritai skaitant, Piatigorske yra 300 lietuviū,

Kislovodske 100, kituose drauge taip pat šimtynas. Lietuviai čionai, išskiriant keliolika tremtinių, atsidangino prieš keliolika, kiti prieš kelias dešimtis metų. Jau 1894 m. čia jų būta apie šimto žmonių. Pirmiau atvykusieji, neesant tuomet jokios vietos savos organizacijos, spėjo įstautėti; čia gimusieji vaikai jau nebekalba lietuviškai.

Pirmutinė lietuvių organizacija Mineralinėse Grupėse buvo sudaryta šiemet revoliucijos metu, kovo mėnesyje. Yra tai švietimo ir kultūros draugija „Aušra“. Jos centras Piatigorske. Kol kas turi vieną skyrių Kislovodske. Iš viso į draugiją įsirašiusių yra apie 100 narių. „Aušros“ pirmininkas ir darbščiausias jos narys yra gimnazijos mokytojas J. Avizonis. Pirmas viešasis tos draugijos darbas buvo loterija „Allegrī“, suruošta birželio 16 d. Kislovodske, iš kurios gryno pelno buvo 4338 rublių. Tie pinigai nuspresta paskirti Tautos namams arba sanatorijai Mineralinėse Grupėse igyti ir iš dalies vietos žmonių švietimo reikalams. Tuo tarpu draugija pasiryžus įsteigti pradedamąją mokyklą ir sudaryti chorą pasaulinėms ir bažnyčios giesmėms.

III.

Be to pažymėtina, kad liepos 6 d. buvo padaryta Piatigorske bažnytinė rinkliava Lietuvos naudai, pagal šv. Tėvo paskelbto rašto. Surinkta apie 380 rublių. Bažnyčia ir šventorius buvo tą dieną gražiai papuošti vainikais ir Lietuvos vėliava.

Peiktina tečiau, kad Piatigorsko parapijoj, kame lietuvių katalikų yra nemažiau kai lenkų, lietuviams niekad nesakomi jų kalba pamokslai, nelaimokos prideramosios pamaldos, nebent tik išimtinai, kada ne kada atsilankius kokiam kunigui lietuviui. Tiesa, klebonavę čionai nuo 1912 ligi 1915 metų kun. Mickevičius, pats lietuvis būdamas ir lietuviškai kalbėti mokėdamas, skaitydavo sekmadieniais ir šventadieniais lietuviams jų kalba evangeliją. Po jo, stojęs klebonų dekanas J. Rothas, vokiečys, nemokas lietuvių kalbos, žinoma, negali lietuvių dvasios reikalų patenkinti, tečiau pažymėtina, jog mūsų kalbos mokosi. Nėgana to, nuo seniai kas sekmadienis ir šventadienis yra sakomi pamokslai per sumą lenkiškai, tai lietuviams tuo daroma dviguba skriauda: neturi savo kalboje prideramųjų jiems pamokslų ir del Bažnyčios isakymo—klausyti šv. Mišių—yra verčiami klausyti pamokslų, sakomųjų lenkų kalba. Delto nenuostabu, kad lietuviai čionai nuo bažnyčios šalinasi, įstautėja ir doroje puola. Taip jau ir Kislovodske (Piatigorsko parapijos rajonas) lietuviai neturi savo teisių vietos koplyčioje, nors ji įtaisyta lietuvių Adomonių šeimos namuose.

IV.

Da liūdniau darosi, atsižvelgus į tai, kad ne tik Mineralinėse Grupėse nėra kunigo lietuvių, nė mokačio lietuviškai, bet ir visose bemaž kitose Kaukazo lietuvių kolonijose lietuvių teisės bažnyčioje mindžiojamos, nors lietuvių skaičius vietomis kur kas didesnis, negu Piatigorske. Net Tiflise, kame tiek daug lietuvių gyvena jie neturi sau kunigo, pasmerkti dvasios alkiui ir šalčiui. Tik kartais teatvažiuoja iš fronto kariuomenės kapelionas kun. Steponavičius, panašiai kaip kad šiaurės Kaukazu retkarčiais atlanko iš Rostovo kun. Skinkis. Ar gi gali tai patenkinti dvasios lietuvių reikalus? Toksai apvertkinas mūsų kaukazičių padėjimas doros ir tautybės žvilgiu toliau negali būti kenčiamas! Vietinės organizacijos, draugijos ir šiaip jau autoritetingi asmens, ypač kunigai, privalėtų kuogreičiausia kreiptis į vyskupą, kad gavus visas prideramasias lietuviams bažnyčioje teises.

Jeigu dar turėsime omenyje, kad dabar lietuvių yra Odesoje apie 10.000, da daugiau Samaros ir Saratovo gubernijose, taip pat nemaža Krome ir kitose Tirašpolio vyskupijos vietose, kurių žymi dalis tenai jau prieš karą gyveno ir daugelis, aplinkybių apspesti, pasilks ten po karo, tai aišku, jog lietuvių kalba turi teisės būti išdėstoma tos vyskupijos klerikams seminarijoje, bent lietuviams ir kitataučiams norintiems jos išmokti, kad galėtų tinkamai atlikti kunigo pareigas. Karo gi metų dvasios pabėgėlių reikalams aprūpinti reikia, kad patys lietuviai kiekvienoje vietoje, susiorganizavę, išreikštų teisingus savo reikalavimus. Antraip nesistebėkime, jeigu mūsų teisės, kaip ligšiol, pasiliks mindžiojamos.

V.

Kaukazas—ypatinga šalis. Čia suderinta pilna gamtos grožybė su didžiausiais jos turtais. Sveicariją puošia puikūs kalnynai, bet ji neturi jūros; Krome yra jūra ir kalnai, tai stinga girių ir ledynų; kur kitur nė to tiek. Graži Italija su giedru savo dangum, su žydinčia gamta, sodaais ir vynynais, tečiau tai tik Kaukazo mažas paveikslėlis. O kai del žemės turtų, tai jokia kita Europos šalis su juo nesulygins: tiek čia visokių mineralų, įvairios rūšies naugių ir neišpasakytas žemės derlingumas.

O vienok tas milžiniškas plotas, per kurį tiek danginos tautų iš rytų į vakarus, kuriame ligšiol da tebegyvena 70 tautų ir tautelių, kalbančių šimtybu kalbų ar tarmių, nėra dar tiek ploto, kiek Francūzija ir Vokietija drauge, gyventojų gi turi tik vos 10 dalį anų dviejų šalių—tik 12 milijonų.

Kadangi dabar kitose Rusijos gubernijose žmonių prisikimšę per daug, o čia sulyginamai per mažai, kadangi maisto čia kur kas daugiau, negu kitose gubernijose, tai kas yra liuosas ir kuri aplinkybės stumia kur kitur

kraustyti, teturi akį atkreipęs į Kaukazą. Tik tremtiniams, norintiems ten važiuoti, reiktų išdalies atsisveikinti su valstybės teikiama pabėgėliams pašalpa, nes ten ir komitetų tos rūšies mažai ir tūlos formalybės, varžančios tremtinių kilnojimąsi, gali kiek trukdyti. Užtai dabar pelnas ir maisto gausybė pilnai atlygins tuos pajokų trupinius. Kaukazas tiek turi duonos, kad ten niekuomet badui nedasigauti; be to del šilto pietų oro žymiai sumažėtų išlaidos kurui ir drabužiams. Tečiau prieš važiuosiant reiktų iš anksto susirašyti su kokia vietos draugija arba šiaip jau ištikimam žmogumi, kad kartais neapsivilus.

VI.

Tarp daugelio gerų pusių, Kaukazas, kaip ir kitos pietų šalys, turi savotinių blogybių, kurios žiemuose vien iš vardo tebežinomos arba reta kur esančios, ir daug švelnesnėje išvaizdoj, kaip antai: vasarą nepakenčiami karščiai, iš to didelis prakaityvimas, pavojingas plaučiams ir odai; žiemą baisios vėtros, ypač arčiau jūrų ir kalnuose; visuomet daugybė įvairių ligų, pas mus Lietuvoje negirdėtų, neregėtų.

Viena iš tokių Kaukazo baidyklių, lyg kokia šmėkla, grėsianti žmones nuo tos medum ir pienu plūstančios žemės, yra drugio liga—malerija (lichoradka). Ji labiau išsiplatinus pietinėje krašto dalyje, vadinamoje Užkaukaziu. Drugys—tai kraujo gedimas, sunkiai pagydomas. Jis ypač ateiviams iš svetur kenksmingas, nes jų kūnas tos ligos užpultas, mažiau turi savyje atspirties, negu vietos gyventojų, kurie prieš ją yra jau užsigrudinę. Jie nuo tėvų, protėvių, su ta liga besigrūdindami, išsidirbo ir paveldėjo priešingą įėgą, nepasiduodančią ligai. Su svečiais visai kas kita: nevienas atvažiuoja stiprus, sveikas; čia apsigyvenęs, štai žiūrėk, netrukus ima liegti, nykti, pats nežinodamas nuo ko. Ir kaip sužinosi, kad drugys visai nepastebimai, gal bemiegant, it sapnas, tave pagayo, įleido nagus, įnuodino kraują ir tiek.

Drugiu labai lengva užsikrėsti ir, kas blogiausia, ligšiol nėra priemonės jo išsisaugoti, nes tą ligą platina uodai (kuisiai), vadinami „anopheles“, o jiems kelio neužstosi, durų neužšausi. Visokiais būdais nuo jų ginamasi. Kadangi jie užvis labiau veisiasi žemose drėgnose vietose, tai visi, kas gali, ieško sau buto saulėto, augštoje ir sausoje vietoje.

Bet ir ten jų nestinga. Užtenka po lietui išmintos arklio kanopa duobukės, kad netrukus tūkstančiai iš to lizdo jų privistų.

Kadangi uodai dažniausia dieną kame bestypso, o naktimis, ypač iš vakaro ir rytui brėkstant, pakyla ieškoti sau maisto, tai vieni temstant uždarinėja langus arba užstato juos tankiais sieteliais, ir prieš gulsiant išuodinėja kambarius; kiti visą lovą pridengia muslino tinklu arba miega užklęsta galva, pirštiniuotom rankom; kiti kartės nuo karto ima chininos, kuri užmuša bacilus (ligos gyvius). Bet vis tai mažai tegelbsti. Vos užgesinai žiburį ir pradėdi migdytis, klausyk, jau jis zirzena plonu balseliu, sukdamas tau apie galvą. Nepaisytum jo, kad nežinotum, kaip tas mažas nekaltas siurbėlaitis yra pavojingas žmogaus sveikatai ir net gyvasčiai. Mat, jis prisičiulpęs lignonio, drugiu sergančio, kraujo, jo baciliais užsikrečia pats ir paskui, igildamas sveiką žmogų, užkrečia jį ta pačia liga.

Gydytojai sako, reikia ilgo laiko ir sistematingo liginimos, kad užkrėstas drugiu žmogaus kraujas visai apsivalytų. Kol gi jie—bacilai kraujuje besiveisia, žmogus esti be ūpo, be energijos, karščiuoja—serga. Vaisiai lieka ilgam laikui, kartais visam amžiui. Drugys silpnina šeimynas, per tai išsigema tautos, mažėja kūrimo įėgos, puola kultūra ir civilizacija. Kazin ar ne tuo reiktų aiškinti pietinių tautų tinginystę, absileidimas, būdo istvirkimas ir kitokios visuomenės silpnybės?

Et, nudardėjome.. Taigi kas norite važiuoti į Kaukazą, kad karo metą lengviau prastūmus, važiuokit į šiaurinę jo dalį, nes ji sveikesnė, vaisingesnė ir... arčiau Lietuvos.

„Vadas“.

Paskelbimas.

GYVENIMO MOKYKLA.

Pagarsėjęs rašytojas sako, kad gyvenimas yra mokykla: faktai yra mokytojais, o prityrimai yra lekcijoms. Jeigu jums kenkia vidurių betvarkė, ieškokite sutvertų faktų ir prityrimų jusų sandraugų—kentėtojų. Pas John Josefik, Lehigh, Iowa, rašo mums gruodžio 12 d. 1917: „Visi kenčiantieji nuo vidurių betvarkės, ar nenoro valgyti privalo naudoti Trinerio Amerikonišką Kartaus vyno Elixirą. Aš turėjau skausmus viduriuose po kiekvienam valgiui, bet viena bonka Trinerio Kartaus Vyno Elixiro prašalino mano skausmus, mano noras valgyti sugrįžo. Aš esu pilnoj sveikatoj ir galiu vėl dirbti.“ Paimkite šią lekciją širdin ir visuomet turėkite Trinerio gyduoles savo namuose. Kaina \$1.00. Aptiekose. Trinerio Linimentas yra gyduolė tokio pat pasitikėjimo reumatizmui, neuralgijai, strnų gėlimai, niksterėjimams, išsisukimams, tinimams, ir t. t. Kaina 5 c. ir 65 c. aptiekose, per krasą 4 ir 7 c., Joseph Triner Company, Išdirbėjai—Chemikai, 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Žmonių lavinimo reikalai.

Apšviečia

Nuo aštonioliktojo šimtmečio visame pasaulyje viešpatauja didi mada garbinti apšvietą. Senesniuose amžiuose ji buvo tyliau branginama ir nemažiau žmonės rūpinosi jaja. Siandien be didelio kliksmo ramiai sutariame visi, kad apšvietas, nors sebuklų nedarė, bet yra tautai neapsakomai reikalinga. Ji nėra tuščias proto pagražinimas žinių žibučiais, nes ji atveda tiesiog brangių turtų.

Kaip norėjo išvegti karės Amerika, o ne išvegti Graikija visomis keturiomis spiriasi, kad nereiktų kariauti, o karė jau mynioja jos žemes. Taip ir mums, jei ineitume į tautų tarpą, atsieitų kariauti. Karė yra nelaimė, o pralaimėti karę yra pražutis. 1817 m. vokiečiai laimėjo karę delto, kad jų karėviuose buvo daug apšvietos. Jei neapšvieta, Vokietija siandien būtų buvusi seniai sutruškinta. Taigi mums svajojant apie politiška tautos savistovybę, reikia rengtis mūsų liaudies apšvietai kelti.

Ta apšvietas ir taikos laiku atneša gražių pinigėlių. Šios karės pradžioje Rusija pasijuto pritrūkusi visų pramonijos dalykų; ir elektros liampučių, ir kontakto raktelių, ir žiuronų, ir stiklų akinams, ir vaistų ir gydytojų prietaisų ir nesuskaitomos daugybės kitų dalykų. Skandinavaai užsiėmė kontrabanda. Kadangi ir Svedija draudė gabenti į Rusiją vaistus, tai iš šešiolikos tik vienas nešulys persprusdavo per Suomijos ribas. Tečiaus kontrabanda užsimokėjo pirkliams, gabenusiems Vokietijos vaistus į Rusiją karės metu. Iš to galima suprasti, kokias begales pinigų Rusija išmokėjo vokiečiams ir skandinavams už tas pramonijos dalis, kurių neturėjo namie.

Klausimas kodel ji jų neturėjo? Atsakymas lengvas, delto kad Rusijos darbininko apšvietas mažas. Mažas laikas pašėlis. O bet gi kitoks pašėlis išeina iš apšvietos darbininko rankų, o kitokis iš tamsuolio nors juodu abudu dirbtų to paties inžinieriaus fabrikoje. Apšvietas darbininkas negaišina laiko, nedarko medžiagos, negadina mašinos nemokėjimu apsieiti. Visi tie daiktai: laikas, medžiaga, mašina juk pinigą veda. Kadangi Vokietijos liaudis buvo apšviesta, tai jos darbininkai buvo geri. Nors fabrikantai jiems mokėjo brangiau negu Rusijoje, bet jų darbas atsiejo pigiau. Delto visa vokiečių pramonija kilo, delto vokiečių išdirbiniai pačioje Rusijoje buvę pigesni negu rusų. Tos pramonijos šakos, kurių darbininkai turi būti ypatingai prasilavinę Rusijoje buvo nuėžiuvusios visai. Už jas rusai mokėjo pinigus vokiečiams. Taigi mums butinai reikia rūpintis pakelti savo tautos apšvietą, kad pakiltų pramonija, kad ne reiktų mokėti pinigų svetimiejiems.

Džiaugiamės, kad 78 iš 100 lietuvių moka skaityti. Tą padarė katalikiškosios dvasiškijos kova su rusifikacija: tą padarė lietuvių budo istvermingumas, kad motinos, sukdamos varpstelį, mokinavau vaikučius „ant lementorius“. A. a. kun. Katelė sugėbėjo visą parapiją išmokyti skaityti. Bet kiekvienas kudikis pirmame žemiausios mokyklos skyriuje į porą mėnesių išmoksta skaityti. Tat dar mažas mokslas. Mes gyvename šonus sukloję su tauta, kurios visa liaudis per devynerius metus mokinas, pasinaudodama gerais mokintojais ir geromis kningomis. Taigi mes negalime pasitenkinti vienu mokėjimu skaityti.

Turime viltį, kad šią karę talkininkai laimės. Bet ateities nežinome. Jeigu laimėtų vokiečiai, tai nebūtų tvirtos sienos tarp jų ir mus. Tada mažai apšvietusi mūsų liaudis susyk pasiduotų augštai vokiečių liaudies apšvietai. Tada niekais nueitų mūsų ilgas ir sunkus darbas, kad pakėlėme tautinį savo liaudies susipratimą. Taigi turime liaudį šviesti, kad ji liktų lietuviška.

1914 m. Rusijos Duma priėmė įstatymą, kad katalikų kunigui arba vienuoliui nevalia atidaryti privatinės mokyklos. Tokiu būdu nei ministras katalikų kunigui negali pavėlyti atidaryti mokyklos. 1917 m. i Meksikos konstituciją tapo įtrauktas III posmas, kuris uždraudžia turėti mokyklas viesiems visokio tikėjimo dvasiškiems. Tai tau ir dvidešimtas amžius! Iš kaikiurių ženklų numanu, kad ta pat rengiama ir Lietuvai. Bedievis fanatizmas nežiurės, nei laisvės, nei lygybės, nei apšvietos reikalų, kad jis syki pagriebs valdžią į savo rankas. Laikas suprasti, kad gražių liberalizmo obalsių tebeliko tik veidmainingi lukštai, o turinio nėra.

Lietuvių Krikščionių Demokratų uždavinys yra palaikyti laisvės ir lygybės tiesas su teisėmis ir kuolabiausiai rūpintis liaudies apšvietimu. Tamsi liaudis neatskirs veidmainingo šauksmo nuo nuoširdaus veikimo. Todėl reikia apšvietą organizuoti, kad tarptautinio slaptaus ateizmo susiorganizavę agentai nepašvęstų pragaro tikslams ir mūsų tėvynės apšvietą, kai pašventė kitų tėvynės.

Siandien užteks išdėjus delko mes turime rūpintis savo liaudies apšvietą. Tos apšvietos darb organizacija garsinti nėra reikalo, nei naudos. Ta organizacija turi tvarkytis ir tobulinties tajėk bedirbant.

Susivienijimas Lietuvių R. Kat. Amerikoje.

Yra :-

Gyvam Džiaugsmas! Sergančiam Viltis! Mirštančiam Ramybė!

Tūkstančiai Lietuvių—Katalikų priguli prie šios organizacijos ir tūkstančiai kas metai prisirašo naujų narių. Bet gal dar pats, gerbiamas skaitytojai, apie šią organizaciją nesi girdėjęs, o jei ir girdėjai, tai gal nepamastei, kas ji yra ir dėlko pats neprisiraišai?...

Stai kas šioji organizacija yra ir ką ji duoda:

1) Apsaugoja narių gyvastį ir moka pomirtines \$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00, \$1000.00.

Moka pašelpas nariams-ligoniams kas savaitė po \$3.50 \$7.00, \$10.50, \$14.00.

3) Selpia negalinčius narius ir našlaičius.

4) Skleidžia apšvietą, išleidinėja gerus raštus ir dalina nariams veltu (dovanai).

5) Platina dorybę, suteikiant patarimus ir nurodymus tikėjimo ir auklėjimo dvasios reikaluose.

6) Rūpinasi Lietuvių Tautos reikalais, remia pinigais ir morališkai visokias lietuvių kultūriškas įstaigas ir tt.

Instojimas į S.L.R.K.A. pigus. Mėnesinė mokestis lengva. Norėdami gauti platesnes informacijas, kreipkitės į vietines kuopas, kurios randasi kuone visur po visą Ameriką, kur tik lietuviai apsigyvenę, arba tiesiai pas Centro Raštininką šiuo adresu:

P. MULEVIČIUS

456 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Amerikos Lietuvių Kat. Laikraščiai.

Naujas Laikraštis

Susivienijimas Liet. R. K. Amerikoje leidžia savaitinį laikraštį

"GARSAS"

„GARSAS“ eina kas ketverga, didelį 8 puslapių, 7 kolonų formate.

„GARSAS“ yra vienu geriausių ir svarbiausių Amerikos lietuvių katalikų laikraščių.

„GARSUI“ sandarbininkauja gabiausiai Amerikos lietuvių rašytojai, publicistai, visuomeninkai.

„GARSO“ prenumerata metams \$1.50, pusmečiui \$1.00.

ADRESAS:

"GARSAS"

456 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

„TIKYBA IR DORA.“

laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje du kartus mėnesi.

Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda, žinių iš katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymų į visokius užklaimus iš tikėjimo ir doros srities.

KAINA METAMS \$1.00; vieno numerio — 5c.

Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c., už pavienius numerius po 2c.

Adresas: „TIKYBA IR DORA“

1631 W. North Ave., Chicago, Ill.

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1 c. krasos ženklelį.

Jeį trokšti apšvietos

Jeį sveiko maisto savo protui, tai skaityk dvisavaitinį illustruotą jaunimo laikraštį „VYTI“

„VYTIS“ yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis Amerikoje.

„VYTYJE“ telpa geriausi raštai mūsų jaunų rašytojų literatūrai ir studentų.

„VYTYJE“ rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunomenės gyvenimo.

„VYTIS“ leidžiamas tautiškai—katalikiškoje dvasioje.

„VYTI“ leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija.

Metam „VYTIS“ kanuoja \$1.50, pusmečiui .75c.

L. Vyčių organizacijos nariams „VYTIS“ siunčiamas už mėnesines mokestis.

Prisiusk savo antrašą ir už 2 c. ženklelį, o viena nuoneri pažūrėjimui prisiusime veltui.

Visais reikalais kreipkitės:

„VYTIS“

731 West 18th St., Chicago, Ill.

Geriausia Knyga
Supažindinti Amerikiečius su Lietuva.

American Relief Fund for Lithuanian War Sufferers (Amerikos Pašalpos Fondas Lietuviams nuo Karo Nukentėjusiems išleido didelę netoli pusantrošimto didelio formato puslapių — knygą, kurioje anglų kalboje išdėstyta viskas, kas labiausiai žinotina apie Lietuvą ir lietuvių anų praeitį ir dabartines nelaimes ir vargus.

Cia randame liudijimus

1) McClure's Newspaper Syndicato korespondento, kad Lietuva, tai ne Siaurinė Lenkija.

2) p. Gabrio straipsnį iš British Review, išrodanti, kad Lietuvai reikalinga autonomija.

3) Ukrainos tautiškosios partijos liudijimą, kad Lietuva turi būti atskiriama nuo Lenkijos.

4) Apie Lietuvos hierarchiją, straipsnį iš La Vera Roma.

5) Advokato W. Butlerio (iš New Yorko) straipsnį apie Lietuvių nuopelnus civilizacijai.

6) Rockefellerio atstovų liudijimą apie baisiausių vargą ir nelaimes Lietuvos žemėje.

7) New York Juornal'o redakcijos straipsnį apie Lietuvių tragišką padėjimą teipgi New Yorko Times raportą aprašantį kun. Dr. A. Maliausko pranešimą.

8) Lietuvos istoriją.

9) Lietuvos Literatūros platesnę istoriją.

10) Rezoliucijas Am. R. Fondo įvairiose vietose padarytas.

11) M. Yčo memorialas Sventam Tėvui.

12) Mūsų atstovų liudijimas apie Lietuvą eulyg N. Y. Times'e pagarsintą raportą.

Yra, teipgi tilpę toje knygoje keli lietuvių kalboje staispniei ir daugelis iliustracijų su paaiškinimais anglų kalba (pav. Kasciuškos, A. Mickevičiaus, A. Burbos, vyskupų Valančausko ir Baranaucko, kun. A. Gimzaucko, Basanavičiaus, Pietario, Kudirkos ir t.t.).

Tą knygą nusipirkę už 25 centus su didžiausia Lietuvai nauda išeik ietekmingesniems amerikiečiams. Užsakymus siuskite:

„Žvaigždė“

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

arba pas by kurį Am. Relief Fondo narį.

SKAITYKITE IR PLATINKITE

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Laikraštį

"DARBININKA"

EINA UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS

Jame rasite žinių iš viso pasaulio.

„DARBININKAS“ visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama.

Prenumeratos Kaina:

Tris Kartus savaitėje metams	\$3 00
Vieną kartą savaitėje "	\$1.50
Bostono apielinkėje "	\$4.00
Užrubežyje "	\$4.25
Vienas numeris	3c.

Reikalaukite pas agentus arba

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESIS

Jeį trokšti įgti tikrai šviesą, užsi-akyk laikraštį

"ŠVIESA"

kurį skaitydamas pats apsišviesi ir kitam galei si prie šviesos parodyti kelią.

„SVIESA“ rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažau, umą.

„SVIESA“ kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

„ŠVIESA“,

46 CONGRESS AVE., WATERBURY, CONN.

Tik vienas iš šio burio užsisakė "DRAUGA", bet draugas taip indomus, kad visi užsisakusio draugai ir prieteliai jį nori skaityti. Kam lysti kaimynams akis, prašinėjant "DRAUGO" pasiskaityti, kam kitiems nesmagumus daryti, kad gal pats sau "DRAUGA" išrašyti. Dienraštis "DRAUGAS" metams kainuoja \$4.50, Chicagoje \$6.00. Vienas numeris pamatymui siunčiamas dyka. Adresas: "DRAUGAS" Lithuanian Daily Friend CHICAGO, ILL.

"A Plea for the Lithuanians"

Galima gauti visus numerius pas

KUN. J. J. KAULAKIS

324 WHARTON ST PHILADELPHIA, PA.

Gerb. „Žvaigždės“ Skaitytojams.

Kas lig šiol da neatsiuntė prenumeratos už „Žvaigždę“ meldžiami pasiskubinkite, nes, sulig pačto tiesių, ne užsimokėjusiems būsime priversti sustabdyti laikraštį. Dabar geriausia proga užsisakyti „Žvaigždę“, kuomet už prisiuntimą metinės mokestis \$2.00 ir dar pridėjus 15 ar 35 centus, gali ma gauti daug brangesnėdovanas negu metinė „Žvaigždės“ prenumerata. Taiigi laikraštis pareina uždėk. Pasinaudokit gera p Joga! Red.

Algimantas

arba Lietuviai XIII šimtetyje.

Parašė DR. V. PIETARIS.

Viena puikiausių lietuvių kalbos istoriška apysaka, 5-se tomuce

Kains atskiro tomo 50c.

Visi 5 tomų sykiu 22.50

"Žvaigždė"

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Draugiju atidai

Viską ko organizacijos reikalauje no mažiausio ir pigiausio ženklelio iki puošiausios Karūnos arba Vėliavos.

Nuo menkiausio guzikučio iki Puikiausio auksinio medalio. Viską atliekame pigei ir gerai, ir jau užganėdinom tūkstančius draugiju.

Naujos draugijos reikalaukit sampliū, o senos pasiuskite savo vieną seną ženklelį arba šarpa, o mes anpaskirto laiko darbą atliksime.

VISUOMET SU PATARNAVIMU.

M. A. NORKUNAS,

166 Melrose Str. Montello, Mass.

Didžiausia Krautuvė

Visokios įtalpos lietuviškų ir lenkiškų knygų, auksinių, sidabrinų ir auksuotų laikrodėlių, teipgi visokių religiškių daiktų. Kas nori persitikrinti, tegul prisiučia 10c. stampomis, o aplaikys mano didolį katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašis pas mano „Žvaigždę“, tas gaus knygą „Basanavičiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokią iš mano katalogo knygą, vertės 1 dol., dovanai. Visų senas pažįstamas

POVILAS P. MIKALAUSKAS,

248 W. Fourth St., South Boston, Mass.

Katalogas Knygų

Kun. A. Miluko išleistų

- Apeigos Rymo katalikų Bažnyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida. Shenandoah, Pa., 188 pusl. 60
- Antanukas. Apsysaka B. Pruso. Vertė Selimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 40 pusl. 15
- Algimantas arba Lietuviai 18-ame šimtmečiuje. Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penki tomiai. Shenandoah, Pa., 488 pusl. 2.50
- Anima Vilis. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 162 pusl. 75
- Sajoro Vuošvis. Apsysaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 68 pusl. 15
- Biurokratai. Apsysaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 79 pusl. 25
- Fabiolė arba Bažnyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. Shenandoah, Pa. 354 pusl. 1.00
- Gyvačių Karalius ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 81 pusl. 10
- Kelionės po Europą ir Aziją. Parašė Pranaščių Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl., 109 iliustracijos (paveikslai); Audeklo apdarais 2.00
Skuros apdarais 2.25
Skuros apdarais, paausnotais kraštais 3.50
- Šventojo Pasakojimo. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenandoah, Pa., 69 pusl. 25
- Šv. vakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Morauskis. Vertė Gerutis. Shenandoah, Pa., 172 pusl. 75
- Išpažinties Istorija. Prancūziškai parašė kun. A. Guilloiss, vertė kun. A. M. Milukas. Antras leidimas Brooklyn, N. Y., 1916. 50
- Gova ties Žalgiriais. Istoriska drama keturiose aktuose. Parašė Savasie (Dr. V. Pietaris) Shenandoah, Pa, 31 pusl. 25
- Kunigo gimine. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 68 pusl. 20
- Kaip Elzintė praleido šv. Jono dieną. Parašė P. D. Shenandoah, Pa., 63 pusl. 20
- Krasauninkas—Laižybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Philadelphia, Pa., 28 pusl. 10
- Kardinolo Mercier gromata apie Patrijotizmą ir Išlaikymą 5
- Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laišku iš Kelionės 5
- Kun. Dr. M. Gustaitis 5
- Laisvės Metu. Apsysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas. Seinai, 1908 m. 187 pusl. 75
- Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriskos ir šiaipjau Lietuvos vietos. Parengė ir išleido kun. A. Milukas Shenandoah, Pa., 75
- Lietuviškas Albumas. Dalis II ir III. Lietuvos raštininkai, žymiausi vyrai ir tipai. Parengė ir išleido kun. A. Milukas. 1.50
- Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. Didelio formato knyga, 262 pusl. 1.50
- Laiškai iš Kelionės po Palestiną. Kaštais kun. Antano Miluko. Shenandoah, Pa. 94 pusl. 50
- Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41 pusl. 50
- Mūsų Socialistai. Apsysaka iš paskiausių Lietuvoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 57 pusl. 15
- Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Dzūkų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 27 pusl., 10
- Mūsų Išganytojas Jėzaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. Shenandoah, Pa., 209 pusl., su paveikslais. 75
- Neakalybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 89 pusl. 25
- Ne Mieste Laimė. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranaščių Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl. 1.00
- Nasičiai. Likimas tulos šeimos. Vertė P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl. 15
- Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranausko Eilės. Kama 05
- Pasakyk Matušei, Agnieška, Ant Garlaivio. Trij Satrijos Raganos apysakėlės. 15
- Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. Reikalingiausia kiekvienam lietuviui-katalikui knyga. Shenandoah, Pa., 235 pusl. 1.00
- Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas. „Zvaigždės“ skyriaus, 416 Hooper Str., Rrooklyn, N. Y. 10
- Siapus ir anapus grabo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 210 pusl. 50
- Sventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai metų dienai. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. Visi keturi tomai 8.00
Drūtsais audeklo apdarais 3.50
Skuros apdarais, paausnotais kraštais 5.00

- Onių Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kaiba šioje knygoje išleistas visas Katalikų Teologijos mokslas. Shenandoah, Pa., 285 pusl. 1.00
- Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. Shenandoah, Pa., 72 pusl. 25
- Patrimpo Laiškai. Parašė K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas. „Zvaigždės“ Spaustuvelyje. Shenandoah, Pa. 1907 m. 60
- Susiskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 62 pusl. 20
- Socialistai. Kas jie? Iš kur atsirado? Kori? Parašė kun. A. Civinskas. Shenandoah, Pa., 124 pusl. 10
- Saulei nusileidžiant. Iš mūsų Karionės. Kalėdų vakaras. Satrijos Ragana. apysakėlės. Shenandoah, Pa. 62 pusl. 15
- Steponaičio Raštai. Pilnas pomirtinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išleidimas. Tvarkė Liudas Gira. Kaunas, 1912. 121 pusl. 1.00
- Trumpas Katekizmas 10
- Vaičiaičio Eilės. Su velionio plačia bijografija ir paveikslu. Philadelphia, Pa., 1912. 157 pusl. 75
- Valdimie riūs. Graži apysakėlė. Shenandoah, Pa., 47 pusl. 10
- Užsisakant augščiau minėtas knygas reikia kreipties šiuo adresu:

„ZVAIGZDĖ“.

3654 Richmond Str. Philadelphia, Pa.

Naudingos ir Pigios Knygeles

Svetimos spaudos, gaunamos „Zv.“ knygyne.

- BALSAS Amerikiečių Lietuvių i Tėvą Sventąjį Leoną XIII ir gyvenimai dviejų didžiųjų Dievo tarnų, Lietuvių: Kun. Andriaus Rudaminos, Jezavito, ir Kunigaikščio Merklio Giedraičio, Zemačių Vyskupo 5
- BLAIVININKU KNYGELE arba pamokymas apie blaivybę 5
- DIENELEI BREKSTANT. Zalvarnio eilės 20
- GAMTA — SVEIKATOS SALTINIS. Kam yra nemaloni sveikata? Tečiaus retas kuris atsakančias apie ją rūpinasi. Si knygelė suteikia pluoštelį reikalingiausių apie sveikata žinių. Todel yra naudinga kiekvienam 15
- GYVOJO Ražančiaus įstatai 5
- KIPSAŠ PINTINEJE ir dvi žuvėjos. Dvi apysakėlės 5
- MIESTELIO ONUTE. Sulenkėjusiems lietuviams apsakymėlis 5
- MEILES AUKA. Apsysaka iš paskutinių J. Kristaus dienų 5
- OBRUSITELIAI. Galerija paveikslų iš maskolių gyvenimo Lietuvoje 25
- SVENTOJI AGNETE. Drama dviejose veikmėse. Labai tinka pasiskaitymui ir lošimui 25
- TRUMPAS LIETUVOS APRASYMAS. Su paveikslais. Pamokinantį pasiskaitymai kiekvienam, kurs nori susipažinti bent kiek su savo Tėvyne—Lietuva 25

Laiškams ir pinigams siųsti antrašas:

✻ ZVAIGZDĖ ✻

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Nauja knyga. NAUJOS EILES IR DEKLIAMACIJOS

Siuomi pranešu lietuvių visuomenei, kad aš išleidau rinkinį naujiausių ir puikiausių eilių ir deklamacijų apie Europos karę, apie Lietuvą, apie tėvynę mūsų nuvargintą ir šiaip visokių juokauų, kurios bus labai tinkamos deklamuoti ir dainuoti visokiuose susirinkimuose, prakalbose ir perstatimuose.

KNYGELE DIDELIO FORMATO 96 PUSLAPIU.

Kaina - - - 25 centai.

Pinigus galima prisiųsti krasos ženkleliais.

PAULIUS P. MIKALAUSKAS,

248 W. FOURTH ST., SOUTH BOSTON, MASS.

Teipgi galima gauti pas

Peter J. Mikalauskas,

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Bell Phone, Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotus Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Physician and Surgeon (lietuvis gydytojas ir chirurgas pabaiges Indianos Universiteta) Gydo visokias ligas vyrų, moteriu ir vaiku. Daro operacijas. Ofiso valandos: 9-11 rito, 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedelioms: 9-11 rito 1-4 po piet.

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirurgas

pabaiges daktarystės mokslu Jefferson Medical Collegioje su pagalba Specialistas akių ligose, nosies ir gerklės. Gydo pasekmingai moterų ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., netoli S. Jardin st. SHENANDOAH, PA.

Father's Di Ielsi -- Kosulio Gyduolė

Yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susirišimą su plaučiais.

Mainieriai, kankinamieji Mainių Dulkių, Parako dūmų ir Astmos aptuėrės pagelba vartodami Fither DiIelsi's Kosulio Gyduolę. Turi pagyrimus nuo natyrušiu mainieriu, kaipo geriausias vaistas visokiuose atsitikimuose.

PARSIDUODA VISOSE AP-TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c. \$1.00

Rekomenduojame taipogi

Father Di Ielsi's Grumuliavimui Tonikas,

pagerina grumuliavimą, kraują padaro turtingu ir panaikina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment,

yra skiriamas nuo reumatizomo, neuralgijos, nikstelėjimų šepetų, ištinimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25c.

REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

“ZVAIGZDĖ”

— SPAUSTUVE

ATLIEKA VISUS DRUKORIS DARBUS GERAI, PIGIAI IR GRET.

DRUKUOJA:
KNYGAS, Cirkuliorius, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS
VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVETIMUS
VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD

★ ★ ★

Kreipkis ant adreso:

3654 Richmond St.
Philadelphia, Pa

L. D. Phone 585

DOMIN. BRAZINSKAS

• Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

• LIETUVIS GRAGORIUS •

79-81 Wall Street

Elizabethport, N. J.

Pasamdo vežimus ir automobilius

Pasivažinėjimui

Veselijoms

Krikštynoms

ir t. t.

Patarnavimas visiem be skirtumo

Sąžiningas

Užganėdinantis

Greitas

Ir Pigus

LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Parsiduoda

geras namas su visais rakandais įskaitant pianą, divonus ir tt. Visa tai galima įgyti už 2.600 dol. Atsiųskit pas savininką Mr. M. Dauknis 3170 E. Belgrade Str., Philadelphia, Pa.